

Yöneticileri en çok iş stresi kaygılandırıyor

■ 31 ülkede 28.649 yönetici ve 7.226 işyeri güvenliği ve sağlığı uzmanı ile yapılan araştırmaya göre işyerinde en çok kaygı veren psikososyal riskler işe bağlı stres, şiddet ve zorbalık. Türkiye'den 1.500 yönetici ve 129 işçi temsilcisinin katıldığı araştırmaya göre Türk yöneticiler bu riskler konusunda Avrupa'ya kıyasla çok daha kaygılı. Türk yöneticilerin yüzde 66'sı (AB ortalaması yüzde 38) kurumlarındaki işe bağlı stresi, yüzde 65'i kurumlarındaki şiddet ve şiddet tehdidini (AB ortalaması yüzde 18) ve yüzde 75'i mobbingi (AB ortalaması yüzde 18) ana endişeleri olarak tanımlıyorlar. Fakat psikososyal risklerle mücadele etmeye gelince Türkiye ile AB ortalamaları oldukça benzerlik gösteriyor.

Burcu ÖZÇELİK'in haberi sayfa 3'te

çok endişeli

Türkiye dahil 31 ülkede 28.649 yönetici ile yapılan araştırmaya göre yöneticilerin kurumlarında en çok endişe ettikleri psikosozal riskler; işe bağlı stres, şiddet ve zorbalık. İnsan Kaynakları Zirvesi 2011'de Avita Çalışan Destek Hizmeti'nin özel oturuma katılan European Risk Observatory'den araştırmacı Xabier Irastorza, Türk yöneticilerin bu 3 konudaki endişelerinin Avrupa'ya kıyasla çok çok daha yüksek olduğunu söylüyor.

Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı (European Agency for Safety and Health at Work EU-OSHA) tarafından yapılan Yeni ve Artan Riskler Üzerine Avrupa Şirketleri Araştırması'nda (ESENER European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks) yöneticilere ve işçi temsilcilerine işyerlerinde sağlık ve güvenlik risklerinin özellikle psikosozal risklerin nasıl yönetildiği soruldu.

27 AB üyesi ülke ile Hırvatistan, İsviçre, Norveç ve Türkiye'yi de kapsayan 31 ülkede 28.649 yönetici ve 7.226 işyeri güvenliği ve sağlığı uzmanına ulaşılarak yapılan araştırmada Türkiye'den de 1.500 yönetici 129 işçi temsilcisi ile görüşüldü.

Araştırmaya göre Türk yöneticilerin psikosozal konulardaki endişeleri Avrupa ortalamasının oldukça üzerinde.

■ Araştırmaya katılan Türk yöneticilerin yüzde 66'sı kurumlarındaki işe bağlı stresin en büyük endişe kaynağı olduğunu söylüyorlar. (AB ortalaması yüzde 38).

■ Türk yöneticilerin yüzde 65'i kurumlarındaki şiddet ve şiddet tehdidini ana kaygılardan biri olarak görüyorlar. (AB ortalaması yüzde 18).

■ Yine Türk yöneticilerin yüzde 75'i mobbingi ana endişelerden biri olarak tanımlıyorlar. (AB ortalaması yüzde 18).

Buna rağmen iş psikosozal risklerle mücadele etmeye gelince Türkiye ile AB ortalamaları oldukça benzerlik gösteriyor. Ankete katılan Türk yöneticilerin cevaplarına göre kurumlarında en çok dikkat ettikleri riskler:

■ İşe bağlı stres yüzde 22.0 (AB ortalaması yüzde 25.6)
■ Şiddet veya şiddet uygulamakta tehdit yüzde 28.9 (AB ortalaması yüzde 25.6)

bozcelik@hurriyet.com.tr

Burcu
ÖZÇELİK

Çalışanları psikosozal riskler ve etkileri konusunda bilgilendirme ise Türk yöneticilerde biraz daha sık görülüyor (Türkiye ortalaması yüzde 57, AB ortalaması yüzde 53).

Stresin bütçeye yansması 20 milyar avro

Araştırmayı yorumlayan European Risk Observatory'den araştırmacı Xabier Irastorza, işe bağlı stresin Avrupa'da yüzleştikleri en büyük sağlık sorunlarından biri olduğunu söylüyor: "Neredeyse 4 kişiden 1'i bundan muzdarip ve çalışmalar bu kişilerin yüzde 50 - yüzde 60'ının bu sebepten iş motivasyonunda ciddi azalmalar olduğunu gösteriyor. Stres sadece insanların sağlıklarını tehdit etmekle kalmıyor, aynı zamanda kuruluşların sağlıklı ilerlemesini ve ulusal ekonomiyi de olumsuz şekilde etkiliyor. İşe bağlı stresi ve psikosozal riskleri azaltmak sadece ahlaki değil aynı zamanda yasal bir sorumluluk. 2002'de işe bağlı stresin yıllık ekonomik bütçeye yansması 20 milyar avro."

Araştırmaya göre genel olarak resmi iş sağlığı ve güvenliği politikaları büyük şirketlerde ve aynı zamanda İrlanda, Birleşik Krallık, Hollanda ve İskandinav ülkelerinde, Güney Avrupa, yeni AB üyesi ülkelere kıyasla daha fazla.

İşyeri ve sağlığı konusunda kuralları olmayan, risk ölçülmesi veya benzeri ölçümleme yapmayanlar, bunun gerekli olmadığını söylüyor veya uzman eksikliğini gerekçe gösteriyorlar. Bu olay küçük işletmelerde daha fazla görülüyor. Ana gerekçe olarak yasal zorlukların gösterilmemiş olması enteresan. Yine araştırmaya göre işletmelerin yüzde 40'ı iş güvenliği ve sağlığı konularını düzenli olarak üst yönetim toplantılarına taşıdıklarını söylüyorlar. Kazalar, kas iskelet sistemi hastalıkları ve işe bağlı

Xabier Irastorza

İşverene düşen görevler

İşyerinde stresin, organizasyonel boyutta işe devamsızlığa, disiplin problemlerine, üretkenlikte azalmaya, kazalara, hatalara ve çoğalan tazminatlara neden oluyor.

Bireysel boyutta ise endişe, uykusuzluk, depresif belirtiler, yalnızlık hissi, aile ilişkilerinde problemler, alkol ve madde bağımlılığı, sırt ağrıları, ülser, kalp problemleri ve hipertansiyona neden oluyor.

Xabier Irastorza, iş stresi konusunda işverenlerin alacağı tedbirleri şöyle sıralıyor:

■ Çalışanlara işlerini başarmak adına yeterli zaman verme

- İş tanımlarını açıkça belirtme
- Çalışanları takdir etme
- Çalışanların şikayetlerini dinleme ve onları ciddiye alma
- Çalışanlara kontrol hakkı verme
- Fiziksel riskleri minimize etmek
- Çalışanlara onları etkileyebilecek kararlarda rol verme
- Çalışanlara değer verildiğini hissettirme, aidiyeti artırma ve iş özel yaşam dengelerini
- Sağlanabilecek destek programlarından yararlanma